

ՊԱՐՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՀԱՆՔԸՍ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ, ԲՆԱԿԱՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇՐՋԱՆ ՎԵՑԱՄԱՆԵՐ

Ա. ՏԱՐԻ. Ա. ՇՐՋԱՆ

1862

ԹԻԻ 9. ՅՈՒՆԻՍ 5

Հրատարակի ամիսը երկու անգամ.
Վեցամսեայ գինն է 8 ֆրանց.
Իջմիրէն գուրս ճամբու ծախքը միտ-
սեղ 9 ֆրանք.
Ստորագրութիւնները շրջանին սկիզբէն
կըսկսին.
Հանդեսիս ուցցուած անշնար նամակ
կամ ծրար չընդունուիր.

Ստորագրութեան անցերն են,
Իջմիր՝ Տաղիկի գրասենեակը, Կի-
րիթ Խան, Բիւ. Յ.
Պոզիս, մեծարգոյ Խ. Թ. Գա-
շեւորեանին սենեակը Պաշք Դաշար
կամուրջին գլուխը.

Հաշեղ, մեծարգոյ Յ. Ս. Քիւրքճեա-
նօֆ,
Փարիզ, M. A. Mourad, Rue du Dra-
gon, 26.
Մանգեսթեր, D. Ekister, George
Street, 78.

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

Ճշմարիտ Սահմանադրութիւնը եւ բուն Ազգասէրը ո՞չ է:

Եթէ վերի վերոյ դիտելու ըլլանք Ազգեր-
նուս մէջ բազմութիւն Սահմանադրութիւններ եւ ազգա-
սէրներ կը տեսնենք: Բայց երբ ուշի ուշով եւ մը-
տադրութեամբ քննելու եւնենք՝ կը տեսնենք որ
չատերը՝ վասն բարեկամութեան եւ կեղծաւորու-
թեան, ոմանք այլ եւ այլ կը բերու համար, ոմանք
առ շահի, ոմանք առ աշի եւ ոմանք իրիտս մարդ-
կան Սահմանադրութիւն եւ Ազգասէր կուզեն երեւի:
Հազուադիւս են Ազգերնուս մէջ Ճշմարիտ Ազգա-
սէրները, իսկ միայն իրենց անձնական շահին,
անձնական պատուոյն եւ անձնական բարեկեցութեան
ետեւ եղողները բազմութիւն. ասոնք երբեք Ազգին
Թշուառ վիճակին եւ չբաւորութեան վրայ աչք չեն
ձգեր, Ազգը ինչ կուզէ թող ըլլայ, հոգիներն
անդամ չէ:

Կան այնպիսիք ալ որոնք խօսքով Սահմանա-
դրութիւն եւ Ազգասէր են. բերնով մեծ մեծ կը
ջարգեն, ի փառս եւ ի շահ կամ ի պատիւ Ազգային

Սահմանադրութեան այս ինչ գործը կատարենք,
յօդուս եւ ի պայծառութիւն Ազգին՝ այս ինչ ըն-
կերութիւնը հաստատենք, կըսեն, միմիայն բերնէ
եւ շուռ շուռ զօրութեամբ, իսկ եթէ գործելու
եւ յառաջ տանելու կայ գործը՝ (որ էական է),
առաջին անգամ կծիկը գնողը իրենք կը լլան:

Սխաբան ըլլանք, զիրար սիրենք, Ազգին
համար աշխատինք, Ազգային ազատարար Սահմա-
նադրութիւնը յառաջ տանենք, կը խօսին արդարեւ
այո՛ կը խօսին. . . բայց միայն խօսելով չըլլար. . .
գործին գալու ըլլայ բանը՝ իսկոյն կը հեռանան կամ
հեռանալու միջոցներ եւ պատրուակներ կը հնարեն:

Ճշմարիտ Սահմանադրութիւն եւ բուն Ազգասէր
այն մարդն է՝ որ խօսքով ազգային յառաջդիմու-
թեան վրայ խօսեցածները՝ գործքով կատարելու
պատրաստ է: Եւ որ Ազգին եւ Սահմանադրու-
թեան յառաջդիմութեան համար կաշխատի հող-
ւով չափ. . . գործունեայ է եւ ճարպիկ թէ խօսքի
եւ թէ գործքի մէջ: Ուրիշներուն պէս՝ խօսեցող
եւ հեռուէն անտարբեր եւ անհոգ աշուրներով դիտող
չէ: Ուրիշներուն պէս՝ միայն խօսքով գործ տես-
նող չէ: Ոմանց պէս՝ բերանը բացած առանց աշ-
խատութեան կերակուրի սպասող չէ: Ուրիշներուն

Թէ Մտուած առաքինի մարդիկը սիրելով և ուզելով բարձրացնել զանոնք կատարելութեան ծայրը, կը թողու զանոնք որ բաղդին հետ կուտին. բայց աս չեմ գործադար, կը հաճի նա երբեմն ասանկ պատերազմներու հանդիսատես ըլլալ, Մտուածոյ ամենէն քաղցր տեսարանը և աչքերը դէպ ի հոն դարձնելու ամենէն արժանաւորը, բաղդին դէմ մարտնչող և անոր յաղթանակող առաքինի մարդն է։

Քաջասիրտ ես, բայց ինչ ապացոյց ունիս քու քաջութեանցդ, եթէ դիպուած մը տեղի չունեցաւ որ այնպէս երևաս։ Ալիմպիական խաղերու կ'երթաս, բայց յաղթանակող չես կրնար հռչակել եթէ ընդդիմամարտ չունենաս. ասանկ է նաև առաքինի հոգւոյ համար, որու դեռ չլստատահեցաւ դէպք մը իր առաքինութիւնը ցուցնելու։ Պատե՛րազմականք կը պարծենան թէ վերքեր ափն ու զանոնք ցուցնելը իրենց պատիւ կը համարին։ Պատե՛րազմական հարուածներէ թափուած արիւնը քաջութեան ուրախութիւն կը շնչէ անոնց ներսը։ Երբոր պատերազմէն դառնան, ուր ամենքը քաջապէս կուտեցան, վերաւորեալները աւելի հանդիսականաց աչքը իրենց վրայ կը դարձնեն, քան թէ Վերաւորուողները։

Արեմն ինչպէս ապահով ըլլամ թէ քաջապէս պիտի համբերես աղքատութեան՝ երբոր անբաւ հարստութեան մէջ կը դառնուիս. կամ թէ շատ անտարբերութիւն պիտի ցուցնես, անարգանաց, հայհոյութեանց, հասարակաց ատելութեան դէմ, երբ ամենուն ծափահարութիւնը կընդունիս, և ամեն տեղ ընթացակից կըլլայ քեզ ժողովրդեան կոյր սէրը։ Պերճաբան ես երբ հարկ ըլլայ ուրիշները մխիթարելու, բայց աւելի պիտի զարմանային քու վրադ, թէ որ դուն մի և նոյն աղետից մէջ դանդաւելով, քու ցաւդ դուն անձամբ սանձելիր։

Մտուած մեր հայրն է անոր կը վերաբերի ու կը վերջանայ ամեն մարդկան աղգաբանութիւնը։ Պէտք չէ անարգենք և ոչ մէկը, թէ և անշան ու աղքատ ցեղէ ըլլայ։ Բաղդովի եղած բարիքները ճշմարիտ համարում չեն ստացներ՝ այլ բարբը. բարբը մեզմէ կախեալ է, իսկ հարստութիւնն ու արժանաւորութիւնը բաղդէն։

Կը համուզուիմ հաճութեամբ անանկ մեծ մարդոց կարծեացը, որոնք հոգւոյ անահաջութիւնը կը սորվեցնեն մեզ։ Կը գրկեմ այս յոյսը, և յաւիտեանականութիւնը որ քիչ մը ետքը պիտի ընդունիմ, անիկայ պաշտել չմար այս մարմինը որ զիս աշխարհիս մէջ կ'արդիւնէ։

Հիմակուրէն կրնաս ով մարդ, մինչև Մտուածութեան ակնոյ թարձրանալ. հարստութիւններ

ըը չեն որ զքեզ հոն պիտի բարձրացնեն, վասն զի Մտուած ոսկւոյ կամ արծաթիոյ պէտք չունի, ոչ համարման, ոչ պայծառութեան, ոչ փառաց, և ոչ ծառայից բաղմութեան, որոնք քու քղանցդ կը վերցնեն քաղաքին մէջ ու դուրս տեղուանք։ Այս մեծ Մտուածը ամենակարող է ու միայն ինք կըմբռնէ տիեզերքը։ Ի՞նչ բան է ուրեմն զքեզ հոն բարձրացնողը, քու հոգիդ, թէ որ ըլլայ մաքուր, բարեգործ, և առաքինի։

Մարդուս բարիքը միայն առաքինութիւնն է. թէ որ ուրիշ բաներէ զուրկ ալ ըլլայ, ասով միայն պատուոյ արժանի է, ընդ հակառակը առանց առաքինութեան ամեն ուրիշ բարիք չեն կրնար զմեզ դատապարտութենէ և անարդանքէ պահպանել։

Առաքինի մարդը միշտ իր աչաց առջևը ունի այս հին արժանաւորութիւնը թէ «պէտք է հընա՛ղանդինք Մտուածոյ»։ Տիեզերքը, որու մէջ կը ծնանինք միապետական տէրութիւն է, մեր աղատութիւնը տիեզերաց միապետին Մտուածոյ հպատակութենէն կախեալ է։

Երիտասարդք մանուանդ պարտաւոր են նուիրել զիրենք ճշմարտութիւնը ուսանելու, իմաստուն դրութիւն մի վարուց ունենալ, և առաքինական գործոց ունակութիւն ստանալ։

Պէտք է մարդուս՝ շատերուն օգտակար ըլլալ թէ որ կարող է, կամ գոնէ իր բարեկամներուն, ազգականներուն, վերջապէս իր անձին։ Ամեն մարդ ամեն քաղաքացի պարտաւոր է հասարակաց ծառայութեան, հասարակաց ծառայութիւնը ուրիշներն ալ երջանիկ ընել է։

Իմաստունները օգտակար եղան իրենց գըրձածներովը, որով կը լուսաւորեն մարդկային սեռը, քան թէ որ ուզէին զօրաց իշխան, ժողովրդոց դատաւոր, քաղաքաց հիմնող ըլլալ, վասն զի անոնք վարժապետ կըլլան ամեն մարդոց ներկայից և ապագայից։

Հերիք է որ բարկացող մէկը տեսնենք, որ համուզուինք թէ մոլեգնեալ է. ասոր աչքերը կայծ կարձկեն, արիւնը վեր ելելով դէմքը կրակ կը դարձնէ, պոկուրները կը կծկին, ակիւսները կը կռճան, մազերը կը ցցուին, կը հեւայ, կը դողդողայ, ձայնը կընդհատի, ոտքերով գետինը կը զարնէ. ասոնք ուրիշ ինչ կը ցուցնեն եթէ ոչ ատելի ախար մը անհաճոյ դիմաց։ Թէ որ ըսէ մէկը, թէ անկարելի է ազատիլ բարկութեան կիւքէն և այսպիսի յաղթութիւնը մարդկային բնութենէն վեր է, կը պատասխանեմ անոր թէ չկայ ախար մը այնքան անսանձելի որ մարդս չկրնայ նուաճել զան։ Մարդուս բանականութիւնը ինչ որ ուզէ

կարող է, կը տեսնենք մարդիկ որ 'ի բաց կը թողուն զինեմութիւնը և ուրիշ հեշտութիւնները: Ուրեմն մեզի սէտք է համբերութիւն ունենալ, որուն փոխարէնը աշխարհէն մեծադոյն բարիքն է, սրտի հանգարտութիւնը կըսեմ և հոգւոյ կատարեալ անդորրութիւն: Սեր կիրքերը անբուժելի չեն, և ո՛չ առաքինութեան ճամբան ունաց կարծածին չափ դժուար: Ուսումն է մի միայն միջոց, որով կրնայ մարդ հեռի ըլլալ կենաց տառապանքներէն: Ուսումը չթողուր մեզի՝ որ ո՛չ միայն մեր անձին ծանրանանք, և ո՛չ այլոց անօգուտ ըլլանք: Ուսմամբ կ'արժանանանք իմաստուն և առաքինի մարդոց հետ կենակցելու անոց զրուածները կարգաւոր:

Թարգ. Ի Յ. Առաք. Երեմիայի

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՄԱՐԴՈՒՍ ՉՈՐՏ ՏԱՐԻՔԸ.

ՏԵՍԱՐԱՆՔ ԿԵՆԱՑ

Դ. Վերջ Երեւակայութեանց.

(ՏԷ՝ ԲԷ՝ 8. ԵԷ՝ 61).

Տարիները կը ճերմկեցնեն այն մազերը՝ որ երբեմն այնչափ փայլուն և սեռաւ էին: Տարիները եռանդնոտ հայեցումով շողողալը անհետացնելով՝ այն բուռն արեան եռալը կը հանգարտեցնեն: Ասիկայ մարդկային կենաց վերջին տեսարանն է, այսինքն ծերութիւնը, որ ըսել է ձևուր:

Տիգրան՝ մտախոհ իւր կրակաբանին մերձ նստած՝ ճանապարհորդի մը նման իւր օրուան մէջ քայլած անցած ճամբան կը չափէ, և իւր երկարատեւ ճամբորդութեան ընթացքին մէջ ձեռք անցուցած և կորուսած ամեն բաները միտքերը բերէ:

Մինչև իւր մանկութեան օրերը կերթայ, և այն ժամանակ տխուր և մեղամղձոտ մտադրութեամբ մի այն տեղ կը սպասէ քիչ մի:

Անհետացաւ զնաց այն մատղաշ, առոյգ և կայտառ մանկութիւնը, որուն ուրախութիւնը առատ էր և իւր արտասուաց մէջ անգամ երջանկութիւն կը գտնէր:

Անհետացաւ, այն յոյսերով լի երիտասարդութիւնը, որուն մէջ այնչափ համարձակութեամբ փառասիրութեան փարոսէն լուսաւորեալ, իւր ճամբան յառաջ կը վարէր, ասոր մէջ իւր աշխատութեան ամեն ժամերը՝ իրեն առատ հունձք կը խոստանային:

Անհետացաւ նաև, Հասուն հասակին այն հզօր զօրեղութիւնը՝ որուն վրայ հպարտացած՝ կը սիդար: Խոստացեալ կատարելութեան ամենաբարձր աստիճանը կը հասնի այս հասակը, և ծերութեան տկարութիւնը վրան կը դայ:

Տիգրան՝ հիմայ կըսկսի իւր ապագային բնական տեղութիւնը ժամերով և օրերով հաշուել, մինչդեռ յառաջ ամիսներով և տարիներով կը հաշուէր: Իւր անցեալը իրեն աշուրներէն կանհետանալ՝ հեռուոր հօրիզոնի մը վրայ երեցած զուրջներու նման: Ասդիս անդին իւր սնտոի և պատիր երեւակայութեանց հետքերը միայն կը նշմարէ, նման այն կտորներուն՝ որոնք ալեկոծութենէ մի կենաց հոսանքին մէջ քշուած էին:

Անհետացաւ նաև իւր բարեկամները, իւր բարերար սիրելիները՝ որոնք զինքը հաստատուն բռնած և պաշտպանած էին: Իրարու ետեւէ մտան անոնք, մինչդեռ ինքը իւր ճամբան կը շարունակէր: Իւր այնչափ անձնանուէր և սիրելի բոլորը ևս մեռաւ: Իւր հօրը յիշատակը կը պատուէ, և չկրնար առանց խանդաղատութեան յիշել անոր ծանր և գթառատ կերպարանքը և համեստ ու բարեկի նայուածքը:

Իւր կենաց անցեալին զննութեան մէջ նետուելով՝ անոր մէջ իւր կատարած պարտաւորութիւններուն յիշատակը անյազութեամբ կը փնտռէ: Ուրախութեամբ ասդիս անդին մի քանի բարերարութեան ցոյցեր և ղթարտութեան գործեր կը նշմարէ: Բայց ինչ ընդարձակ անջրպետութիւն այն բարերարութեան մէջ՝ զոր պարտ էր ընել և զոր չըրած էր դեռ: Կենաց այս վերջին շրջանին մէջ, ո՛րչափ փոքր կերեւէր իրեն, բարեգործութեանց արժանաւորութիւնը՝ որով պարտաւոր էր Աստուծոյ բարձրելոյն և յաւիտենական արդարութեան, յաւիտենական բարութեան առջև երկիւլ:

Ի վերայ այս ամենայնի, իւր բոլոր այս սրգոյ և տրամուծեանց մէջ, Տիգրան՝ իւր քովը ունէր համեստուհի և ազնուուհի Մաքրուհին, որուն առաքինութիւնները մոռնալու և չճանչնալու չափ սխալեցաւ իւր փառասէր յուզման մէջ եղած ժամանակ: Մաքրուհին պառաւցեր էր՝ իւր պարտաւորութիւնները կատարելու մէջ միշտ մտադիր եղած: Սակաւ առ սակաւ իւր ղեղեցկութեան բոլոր նշանները կորուսած էր: Բայց իւր սիրտը և իւր երկանը սիրտը երիտասարդութեան հրապոյրներէն աւելի զօրաւոր կապով մի միացած էին իրարու:

Ո՛րչափ այս աշխարհի երեւակայութիւններէն հեռանային, միասեղ դէպ 'ի այն աշխարհը կեանքէն, որ իրենց կեանքէն վերջը խոստացած էր

և որ իրենց յուսոյն կը ժպտէր :

Երթալով Մաքրուհին կը տկարանայ , և յա-
ճախ տխրազին նայուածքով մի և իւր էրկանը
ձեռքը սեղմելով՝ կիմացընէ անոր՝ որ կը պարտա-
ւորի իւր վերջին հրաժեշտին պատրաստուիլ :

Ամառուան մէջ օր մի , մինչդեռ արեգական
ճառագայթները ծառերուն տերեւոց վրայ կը ցո-
լանային , մինչդեռ մեղունները ծաղիկներուն չորս
կողմը կը բզզէին և թռչունները զուարթութեամբ
իրենց դայլալիկները կը յօրինէին , և ահա այս
պարկեշտ կինը , ընտանեաց այս կաթողին մայրը ,
իւր մեռելատիպ զլուխը անկողնոյն վրայ կը ծռէ :

— Մաքրուհի , Մաքրուհի , կը գոչէ ծերը
վշտագին :

Անգոր և տկար ձեռք մի կերկնցունէ իրեն
Մաքրուհին , ժպտալով ի դէմն կը նայի անոր , կօրհ-
նէ զայն՝ որ իւր պաշտօնը և իւր հաւատարիմ
ընկերը եղած էր , կօրհնէ իւր զաւակները՝ որոնք
իրեն ուրախութիւնն եղած էին , յետոյ մեծ հան-
գաւառութիւն մի իւր կերպարանքին վրայ կը տա-
րածուի , վերջին անգամ իւր ամուսնոյն ձեռքը
կը սեղմէ և վերջին շունչ մի իւր պրկուեքներէն
զուրս կելնէ :

Օտրուինին առանձին կը մնայ տրամու-
թեան սենեկին մէջ . . . այս առանձին , բայց ոչ :
Աստուածային բարութիւնը ամեն բանէ չզրկած է
զնա : Տիգրան իւր բազուկներով կը շրջապատէ ,
և իւր սրտին վրայ կը սեղմէ մանչ զաւակ մի՝ որուն
արթուն բնութիւնը և զուարթ կերպարանքը՝ իւր
մանկական հասակը կը յիշեցընէին , և երկու աղ-
ջիկներ՝ որոնք իրենց քաղցրութեամբը ու զօրովալի
խանդաղատութեամբը , իրենց մօրը կը նմանէին :

Այս երեք սիրուն առարկաները իրմէ պիտի
չբաժնուին բնաւ : Իւր որդին , ըստ իւր բաղձա-
նաց , զիւղին մէջ պիտի ամուսնանայ : Իւր աղ-
ջիկները՝ իրենց ամուսիններուն հետ , իւր յար-
կին տակ պիտի մնան : Բնառնական նորանոր հան-
դէսները իւր միտքը պիտի զուարթացընեն տա-
կաւին , նոր սերունդ մի պիտի կենդանանայ և իւր
աչաց առջև ոստոստելով պիտի յառաջ ընթանայ :

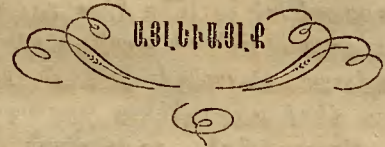
Իւր վերջին պահուն՝ իւր երկու աղջիկները
քովը կը դառնուին : Ասոնցմէ մին՝ իւր խորատեղ
տղեկը բազկացը մէջ առած՝ Տիգրանին կերկնցու-
նէ : Տղեկին վարդազոյն երեսը՝ ծերունիին տըժ-
գոյն այտերուն կը դպչի . և այս՝ ձմեռուան ձիւնին
վրայ՝ դարձանային ծաղիկ կը նմանէր կարծես թէ :

Տիգրան սոյն այս գովարար համբոյրին տակ
իւր աշուրները կը գոցէ : Իւր հոգին դէպ ի ու-
րիշ աշխարհ կը թռչի և իւր այս աշխարհային երե-

ւակայութիւնները կը լինան :

Ք. Մարտի .

Թարգ. Ի Ֆանա .

ՀԵՐՅՈՒՄՆ ԵՒ ՊԵՏԵՍԻՆԵՒ

Չ. — Կեց՛աւ. որութիւնը ի՞նչ բան է .

Չ. — Մի սոսկալի մտութիւն է կեղծաւո-
րութիւնը : Իսկ կեղծաւորը՝ ուրիշ ամբարիշտանե-
րու պէս չարասէր լինելը հէրիք չի սեպեր , հապա
կուղէ և կաշխատի որ բարի մարդ ըսուի ինքը ,
որով իրեն սնտախ և կեղծ առաքինութեան ցոյցե-
րովը ամեն տեսակ զիմակ հաղնելու յանձնառու
կըլլայ : Բոպէ մի յառաջ ունեցած սկզբունքը՝
վայրկեանէ մի հոք կը փոխուի , և Գաթէն ը-
սուած զոյնափոխ կենդանիին նման ինքն ալ միշտ
իւր միտքը և սկզբունքը փոխելը իրեն բնութիւն
ըրած է :

Չոր օրինակ դրամանենդ մի , որ սուտ դրամ-
ներ կը հնարէ , այնպէս ալ կեղծաւորը՝ առաքի-
նութիւն , հաւատարմութիւն , սէր , միութիւն ,
անկեղծութիւն կեղծելու մէջ վարպետ է և ճար-
պիկ : Այն է զարմանալին որ առանց պատկառելու
իւր մրոտեալ երեսը քսած ձեռուները ուրիշին
երեսը քսելով՝ զայն պարապ և սուտ տեղը կը
զրպարտէ : Իւր միշտ իւր վարպետորդի վարմունքո-
վը ուրիշները սիրել կը ձեացընէ . իւր ունայնա-
սիրութեամբը և փառասիրութեամբը պատրաստ է
որ և իցէ նուիրական իրեր նաև առտ տն կոխել՝ ա-
ռանց երբեք խեղճ մի ընելու : Այսպիսի անձի մը
սիրտը թունալի կըլլայ . շատերը իրեն կը քաշ-
անոնց միամտութեան օղնութեամբը , կը նմանի
ասիկայ ձկնորսի մը որ կերով կաշի մի ծովը
նետելով՝ ինքզինքը ձուկերուն կերակրել կերեցը-
նէ , բայց զանոնք բռնելով՝ անոնց մահուան
պատճառ կըլլայ : Այնպէս այս տեսակ անձ մի
ինքզինքը բարերար և վեհանձն ցոյցընելով՝ կու-
ղէ հաւարակութիւնը ձեռք անցընել , իրեն կեղ-
ծաւորութեան կարթըրը ամեն տեսակ ընկերու-
թեանց մէջ նետելով :

Վ. տանդաւոր է այսպիսի մարդը՝ որովհետեւ
ընկերութեանց մէջ՝ ընդհանրութեան շահին հա-
մար չի մտնէր , հապա բոլոր մարդկային ազգը

խաբելու և առաքինները յանիրաւի գրողարարելու համար : Ասիկայ շողորորթ , հրասուրբ և ճարտար ձեւեր գործածել զիտէ , գէշ կիներու պէս մարդկան բարի բնաւորութիւնները ապականելու համար : Այժմանպէս վարպետ է իրեն դարձնել և դերի ընել բոլոր անոնք՝ որոնք միամտօրէն իրեն լարած թակարթը կիյնան : Այսպիսի մարդը՝ մարդկային ընկերութեան ժանտախտը կը սուրի :

Այնպէս մատնութեան , բռնութեան և ստույթեան ձեռք կը զարնու կեղծաւորը , երբ ուրիշ կերպերով զլուխ չեւնէ : Գանիւլ մարդարէի սրբութիւնը և շնորհաց ողին իւր վրայ կը բերէ և քաջանէ : Եւ ամեն տեսակ առաքինութիւն կը խոստանայ նա , բայց ինքը առաքինի չէ . բոլոր մարդկային ընկերութիւնը կուզէ որ իւր ձեռքը խաղալիք ըլլայ , և կը փափաքի ամենը իրեն քաշել և բոլոր հասարակութիւնը իրեն ծառայեցնել :

Յաւալի է արդարեւ այն անձին վիճակը՝ որ այս տեսակ մարդուն դերի եղած է և անոր սիրար իբր անկեղծ կը հաւատայ : Ինչպէս օձը , որ ծաղիկներու տակ կը սողոսկի , աւելի ահաւելի է՝ քան զմի վայրենի անասուն , որ մարդ տեսածին պէս՝ իւր որջը կը փախչի . Այնպէս ալ կեղծաւոր մարդը՝ ամեն տեսակ գէշ մարդերէ վտանգաւոր է , որովհետեւ օձի պէս պահուցուելով իւր մեղքածորան շրթներէն զոտաւորած խօսքերուն տակ՝ միշտ յարմար առթի կը սպասէ վտորկէն մարդուն միամտութիւնը և անկեղծութիւնը խայթելու :

Սիրելիք , խորշինք այս տեսակ անձերէ , աղէկ քննելով անոնց սրտերը . խորշինք , հեռանալ , ինչպէս որ կուզենք հեռանալ և փախչիլ մէտ Սարգիսներու պէս ազգանենց և ազգադուռ մասնիկներու բնաւորութիւնը և հոգին քննենալէն :

ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՍՐՔԱՐԵՆՆԵՐ՝

Մարդու մի կինը մոռնելով՝ կուզէ իւր քենին (Դուրը) իրեն կնութեան առնուլ . ուստի այս նպատակաւ կերթայ վարդապետէն հրաման խնդրելու : Իւր կամքը բացատրելուն՝ վարդապետը իւր բռնելիք անպատեհ ընթացքին գէմ կը գնէ և սոսանի բան չըլլար կըսէ : Մարդը ցած ձայնով մի իւր Դաւիթ պիլի կը խոստանայ : Վարդապետը մեքենան՝ կարիւր ջորին , կը կրկնէ մարդը : Վարդապետը նորէն չըլլար , կըսէ : Հարիւր ֆլէրին , կաւելցնէ մարդը : Ըտոր վրայ քիչ մի կանգ առնելով վարդապետը , կսկսի իւր ճակատը չփել և հեռակալ հրամանը տալ ,

Դաւիթի այդին ,
Կարմիր ջորին
Հարիւր ֆլորին .
Թէ մոռնի կինն՝
Ըսնու քենին :

ՍՈՒՐԻ ԼՈՒՍԱՆՈՐԶԵՆ ԲՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Այն այս անունով մարդասիրական ընկերութեան մի Յայտարարութիւնը կարդացինք այս օրերս , մեծ ուրախութեամբ տեսնել որ Բոսպորականայի գաղութին Հայկազուն ազգասէր և մարդասէր աշակերտներէն ոմանք այսպիսի գեղեցիկ գործ մի յառաջ տանելու կը փութան :

Ասոնց նպատակը պիտի ըլլայ չբաւորները խնամել , ամենակարօտ աղքատները օգնել և կարօտ հիւանդաց բժիշկ մատակարարել :

Այս ընկերութեան կանոնները Քաղաքական Ժողովոյն ներկայացուելով՝ անոր հաւանութիւնը ընդունուած է :

Այս ընկերութիւնը՝ իւր բարեգործութիւնները զիւրութեամբ տարածելու համար , տարին քանի մի անգամ իւր ծախքովը առնուած իրեր վիճակահանութեան պիտի հանէ :

Ընկերութեան Յարգի անդամներն են .

- Գ. Գայսէրեան , Բախնայի
- Ջ. Տիւլերեան , Փախնայի
- Խ. Բալանեան , Գախնայի
- Գ. Բալանեան , Փախնայի
- Ս. Գ. Երանյան , Բախնայի

Արդոյ Խմբագիր .

Հետագայ տողերը բարեհաճիք ձեր հանդիսի միջոցաւ հրատարակել :

“Մեծոպեան Վարժարանի Թանգարանը քննելով՝ ցանկէն շատ զրբեր պակաս դտանք , անոր բարեկարգ և յառաջագէմ ընթացքին համար կը ծանուցանեմք : Օմիւսնիոյ բարեմիտ հասարակութեանը որ 1845 ին հրդեհէն ի վեր ցիր ու ցան եղած և թէ այն միջոցէն ետեւ նոյն թանգարանէն կարդացուելու համար փոխ առնուած զրբերը , որով քով որ կը գտնուի , բարեհաճի վերադարձնել , ինչպէս որ քանի մը ամիսէ հետեւ շատերը ձեռքերնին գտնուած զրբերը բերին յանձնեցին :

Թանգարանի զրբերուն հարկաւորութիւն ու

նեցողը՝ կրնայ ամեն օր առաւօտուն ժամը 8-ին 10 և կեսօրէն ետքը ժամը 4-ին մինչ 6 թանդարանը դալ և իր ուզած գիրքը խնդրել և հոն կարդալ՝
Ռֆ-նիս 14 մայիս 1862,

Անդամք Ուսումնական Խորհրդոյ
Ասենապետ, Պ. Գ. Պալարաբեան.
Ասենապետի, Ստեփան Յ. Տէրէեան.
Ս. Ս. Ճշմարտութեան.
Ս. Խաչէեան.

Անճամուսյր Համաթիս Լրագրոյն Ռմբուսիոյ Գործակալութիւնը, զոր Յովհաննէս աղա Սիմոնեանը կը վարէր, Մեծարդոյ Թաղաւոր աղա Սըվաղլեանի արժանաւոր որդի յաջնիւ և ազգասէր պարոն Սարգիս. Թ. Սվաղլեանին անցաւ: Ապահով եմք որ վերոյիշեալ Լրագրոյն Ռմբուսիոյ բաժանորդաց թիւը կը կրկնապատկուի, որդի արժանայարժ գործակալին հոգատարութեամբը և իւր Մեծապատիւ հօրը բազմաթիւ բարեկամաց տէր և պատուաւոր ըլլալովը:

Յունիս 1 ուրբաթ կէսօրէն վերջը Բրուսսիի Քոյրերուն (Soeurs Prussiennes) իրական սեփին կրթութեան համար կանգնած Ուսումնարանին մէջ՝ Հայերէն լեզուի քննութեան ներկայ դառնուելու բարեբաղդութիւնը ունեցանք: Այնտեղ քսան և երկու Արմէնահիներ Հայերէն լեզուի մէջ քըննուելով՝ իրենց պատուելի դասատուին, Յարգի պարոն Ռ. Ստեփան Չաղըրեանին, իւրաքանչիւր հարցմանց՝ ըստ բաւականի յաջող պատասխաններ տալով՝ ունկնդիրները՝ որոնք իրենց մայրերը, քոյրերը, հայրերը, եղբայրները և ազգականներն էին ուրախացուցին:

Չարմանալին և ուրախալին այն է որ Հայոց նախնի Պատմութեան մէջ խիստ յաջող էին, թէ և օտար գպրոցի մէջ... Այս բանս իրենց ազգասէր դասատուին ջանից պտուղը կը սեպենք: Բայց դժբաղդաբար կը ցաւինք ըսելու որ՝ Աղապիս Կիսիկան դաստիարակութենէ զուրկ կը կըրթուին...

Հետևեալին հրատարակութիւնը կը խնդրուի մեզմէ:

«Ա. Վ. ասպուրական ընկերութիւն»

Իրեն հետ հաշիւ ունինք Խանէլի, զրեցիք, եւ՝ չեմ ճանչնար, կ'ըսեմ. թէ որ Խանէլի հաշիւ ունիք՝ հրատարակեցէք: Ես, ձեր ընկերութեան որ և իցէ հաշուոց ամենևին պատասխանատու չեմ, թէ որ կ'ըսէք, որ եմ, պէտք է

ապացոյց, որ է, հրատարակուած իւրեան մէջն ինչ բանի որ ստորագրաւ եմ:

Իշմիր 4 Յունիս 1862

Կ. Հաւան

Ե Ո Ւ Ն Տ Ր Ե Կ Ե Ն

Ռֆ-նիս, Յունիս 5, 1862.

Մի քանի դրամոց գիներն ու արժողութիւնը:

	Փոխանակագրի ստակ.	Թարիֆայի ստակ	Չիւրի կ ստակ
Օտմ. լիւր.	443 1/4	423	444 . . .
Ըրծ. մէջ.	22 34/40	24 1/2 . . .	28 1/2 .
Մահ. խոշ.	98 1/4	405	423 . . .
Նոր քսան.	23 30/40	23 1/4 . . .	29 1/2 .
Անկը լիւր.	423 1/2	434	437 . . .
Շէլին . . .	6	6 1/2 . . .	7 1/2 .
20 ֆ. սակի.	99 1/2	406	424 . . .
Բ. Լմբէս.	404	407	425 . . .
Քարալ. խոշ.	49	20 1/4 . . .	23 1/2 .
» կոտոր.	48 32/40	20	23 1/4 .
Քրմից . . .	58 1/4	62	72 . . .
Մաճառ . . .	57 1/4	64	74 . . .
Չիլէքի . . .	25	26 1/2 . . .	34 . . .
Տիւրքի . . .	26	27 1/2 . . .	32 . . .
Մէտիլան.	20 3/4	22	25 . . .
Բրուսիան.	47 32/40	49	22 1/4 .
Սվանց . . .	4	4 1/4 . . .	5 . . .
Ֆիորին . . .	3	3 1/4 . . .	3 3/4 .
Հինգ խո 0/0	4 1/2	44 1/2 . . .	30 . . .
» մանր 0/0	3 1/2	40 1/2 . . .	30 . . .
Վեցնոց 0/0	4	44	30 . . .

Փոխանակագրութեանց (աւմուլալ) գիները,
Օսմանեան լիւրան 115 1/4 հաշիւ-էլը:

Լոնտրա. 3 ամիս. 423 1/2 425.
Մարսիլա. ,, ,, 000 — 497.
Թրիէստ. ,, ,, 000 — 368.

ՀԱՐԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԻՆ
Պ. Պ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

Ռ. Մ. Ի. Ռ. Ն. Ի. Ե.
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՏԵՏԵԱՆ